

Takdim

Sosyal bilimler alanında yapılan tanımlara bakıldığında her bilimin kendini merkeze alarak insanı tanımladığı dikkati çeker. Sosyologlar insanı sosyal bir varlık, antropologlar üreten bir varlık, iktisatçılar iktisadi menfaatleri doğrultusunda rasyonel eylemde bulunan bir varlık, teologlar ise dini bir varlık olarak tanımlarlar. Bunları daha da çoğaltmak mümkün. Bu tanımların hepsi doğru ama aynı zamanda hepsi eksik. İnsan, bütüncül değil de dar bir bakış açısıyla ele alındığından parçalı zihin dünyası tarafından üretilen tanımlamalar ancak insanın bir yönüne hitap edebilmekte. Hâlbuki insan tek bir tanıma sığdırılamayacak kadar özgün bir varlık. İnsan her ne kadar sosyal, iktisadi, dini vb. bir varlık olarak tanımlansa da hiyerarşisinin tepesinde insanın dini bir varlık olması yer alır. İnsan fitratı gereği kendisinden üstün bir varlığa bağlanmak/inanmak ve ait olmak zorundadır.

İslam fitrî bir dindir, Tevhid ise İslam'ın özüdür. İnsanın tercih ve kararlarının özünde; inanç sistemiyle ilgili referanslar yer alır. İnsan farkında olsun veya olmasın sosyal ve fiziksel çevresini imar ve inşa ederken ait olduğu düşünce ve değerler dünyası tarafından yönlendirir. İnsanın tercihleri, teklifleri, kabulleri, retleri inançlarının gerçek bir yansımasıdır.

Toplum olarak son iki asırdır güçlü bir modernleşme dalgasıyla/dayatmasıyla karşı karşıyayız. Batılılaşırken İslam'la aramıza mesafe koyduğumuzdan ötürü kendi geleneğimize, değerlerimize ve medeniyet birikimimize zihinsel ve kültürel olarak yabancılaştık. Hayatı başka türlü düşünememe, kurgulayamama ve de en önemlisi hayal kuramama gibi kısır döngünün içerisine hapsoldük. Bugün, İslam toplumları ve Müslümanlar olarak kendi tarih ve kültürümüzü oryantalistler tarafından yapılan araştırmalar, tanımlamalar üzerinden öğrenmek gibi garip bir durumla karşı karşıyayız.

İslam'la ilgili gerek Batılılar tarafından yapılan çalışmalarda gerekse de Batılı araştırma metotlarını kullanarak yerli araştırmacılar tarafından yapılan çalışmaların çoğunda Tevhid inancı ıskalanır. Fakat çok azımız bunun farkındayız. Hâlbuki Tevhid, İslam'ın özüdür. Tevhid, varlığın birliğini kavrama yönünde bir çabayı gerektirir. Kur'an-ı Kerim'de "Doğu'da Allah'ındır, Batı'da Allah'ındır. Her nereye dönerseniz dönün Allah'ın yüzü (kıblesi) orasıdır. Hiç şüphesiz Allah kuşatandır, bilendir." (Bakara Suresi) buyrulur.

Şehir ve Medeniyet Dergisi olarak bu sayımızda Tevhidî düşünceyi ve bunun sosyal hayata yansımalarını ve de aynı zamanda Tevhidî düşünceden uzaklaşmış olmanın beraberinde getirmiş olduğu problemleri ele alıyoruz. İslam toplumları dünyayı güzelleştirmek üzere bir teklif sunacaksa bu teklif Tevhidî düşüncenin izlerini taşımak zorundadır. Bu bakımdan şehircilik başta olmak üzere bütün yaşantımızı kuşatan unsurlara tevhidî düşünce perspektifinden yaklaşmanın yollarını aramalıyız. Bu sayımız söz konusu arayışın eseridir. Başta editör, yazarlar ve hakemler olmak üzere bu sayının hazırlanmasında emeği geçen herkese çok teşekkür ederim. Gelecek sayıda yeniden buluşmak dileğiyle...

Saygılarımla,

Levent USLU
Genel Başkan

